

ŽIVOTNÍ JUBILEUM DOC. PHDR. RENATY PÍPALOVÉ, CSC.

V září letošního roku slaví významné životní jubileum přední česká badatelka v oboru lingvistiky anglického jazyka paní docentka Renata Pípalová. Toto jubileum nepochybně stojí za připomenutí, neboť paní docentka je velmi inspirativní a mnohostrannou osobností nejen po stránce odborné, ale také pedagogické a osobnostní, o čemž se v průběhu její kariéry mohl přesvědčit nespočet vysokoškolských studentů i kolegů z akademické obce.

Coby úspěšná gymnazistka se Renata Pípalová rozhodovala mezi studiem jazyků a medicínou. Lze bez nadsázky hovořit o štěstí nejen pro tuzemskou anglistiku, že se nakonec vydala první zmiňovanou cestou a vystudovala anglický jazyk, v kombinaci s češtinou, na filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Během tohoto studia dosáhla natolik vynikajících výsledků, že jí byl na jejich základě následně přiznán i titul doktor filozofie. Poté působila na této fakultě jako vyučující, nejprve na katedře jazyků a následně jako interní aspirantka na tehdejší katedře anglistiky a amerikanistiky. Po získání vědecké hodnosti kandidáta filologických věd v oboru jazykověda konkrétních jazykových skupin a mateřské dovolené nastoupila v roce 1995 jako odborná asistentka na katedru anglického jazyka a literatury pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, kde nepřetržitě působí až do současnosti. O šíři jejího odborného zájmu svědčí i pestrá škála disciplín, které během této doby na katedře vyučovala — od lingvových (Syntax) přes parolové (Textová lingvistika, Stylistika, Pragmatika, Sociolingvistika, Psycholingvistika), až po výběrové semináře zaměřující se na specifické aspekty synchronní anglické lingvistiky a analýzy diskurzu. Souběžně na částečný úvazek pracovala také na Akademii věd ČR a Metropolitní univerzitě Praha. Habilitační řízení na FF UK v oboru anglický jazyk absolvovala v roce 2012.

Po většinu své profesní dráhy Renata Pípalová posouvá hranice poznání v jazykovědě směrem vytčeným Pražskou lingvistickou školou, především z hlediska uplatnění funkčně strukturální metodologie při zkoumání parolových aspektů jazyka ze synchronní perspektivy. Její vlastní vědecké zaměření na oblast funkční stylistiky a textové analýzy je pokračováním odkazu profesora Františka Daneše. Její práce výrazně ovlivnily výzkum v oblasti aktuálního členění větného na rovině výstavby větších textových jednotek a celých textů. Věnovala se zkoumání globálních textových témat v nadvětých celcích, odstavcích a odstavcových skupinách, zkoumala prostředky textové koheze, do oblasti intertextuality pak spadá její kontrastivní výzkum způsobů uvození přímé řeči. Tento směr její vědecké práce prozatím kulminoval publikacemi o tematické organizaci odstavců v různých funkčních stylech, zejména monografií *Thematic Organizations of Paragraphs and Higher Text Units* (2008).

Později svůj vědeckovýzkumný záměr rozšířila, i ve spolupráci se zahraničními kolegy, o oblast lexika psaného diskurzu v akademickém vzdělávacím kontextu. Ve výzkumu akademického diskurzu kladou její práce důraz na srovnání textů psaných rodilými mluvčími angličtiny a autory, pro které je angličtina cizím jazykem. Obě tyto oblasti se pak v jejím výzkumu propojují při zkoumání role názvů a klíčových slov v odborných textech na rovině aktuálního členění. V poslední době se paní docentka také věnuje otázkám sociolingvistickým a etnolingvistickým, konkrétně zkoumání vztahu mezi jazykem a socio-kulturním kontextem jeho užívání. Ve své

zatím poslední publikaci z této oblasti, *Bilingual Linguistic Landscapes? On Public Signs in Two Districts of Prague* (2020), se prostřednictvím sociolingvistického přístupu označovaného jako „jazyková krajina“ (linguistic landscape) zaměřuje na užívání anglických nápisů ve veřejném prostoru v různých částech hlavního města.

O odborném významu Renaty Pípalové také svědčí její zapojení do činností, které s její vlastní vědeckovýzkumnou prací souvisí spíše nepřímo. Patří sem členství v univerzitních vědeckých a koordinačních radách, členství v redakčních radách a editorství odborných časopisů, role garanta pregraduálních a doktorských studijních programů, či činnost ve filologické pracovní skupině akreditační komise.

Měl jsem to štěstí a čest setkat se s paní docentkou nejprve jako student, a později i jako kolega, a pokud bych ji měl charakterizovat jedním slovem, pak by to bylo jistě slovo profesionalita. Renata Pípalová je po všech stránkách profesionál, plně oddaný svému oboru, a v tomto duchu také přistupuje ke své vědecké i pedagogické činnosti, tedy s pracovitostí, precizností, důsledností, nadšením, smyslem pro čest a spravedlnost, zdravou ctižádostivostí, ale zároveň s nevšední skromností a pokorou. Je všeobecně známa vysokými požadavky, které očekává od svých studentů i kolegů, což je ovšem v jejím případě naprosto legitimní, neboť ještě o poznání vyšší nároky klade sama na sebe. Jedním z jejích klíčových příspěvků akademické obci jsou tak řady studentů, a potažmo i kolegů, které vede svým příkladem a kterým s vhladem a expertízou sobě vlastní předává své znalosti a tím v nich vyvolává další touhu po vědění a sebezdokonalování. Toto její úsilí má o to větší reálný dopad v každodenním životě jazykovědy, oč méně je možné ho kvantifikovat, a má o to větší relevanci, čím méně si jí je jubilatka při své pokoře vědoma. Svůj obor totiž paní docentka vždy vnímala v kontextu reálného života, neboť, jak sama poznamenává, jazykověda jí poskytuje příležitost nahlédnout do vzorců myšlení jiných lidí, což v důsledku propůjčuje její vědeckovýzkumné činnosti nádech nikdy nekončícího dobrodružství spjatého s naplňováním takto obtížné výzvy.

Renata Pípalová však není pouze významnou odbornicí a pedagožkou, ale také mimořádným člověkem, kterého si lidé v jejím okolí váží nejen pro její profesní, ale i hluboce lidské kvality. Kromě výše zmiňovaných jsou to také empatie, tolerance, vstřícnost a silný smysl pro rodinu. Celistvější obraz její osobnosti pak dotváří i zájmy, kterým se věnuje ve volném čase: cestování, historie, poznávání odlišných kultur, četba, návštěva divadel a koncertů klasické hudby, výlety za krásami přírody či péče o zahrádku na chalupě.

Na tomto místě bych tak milé Renatě rád popřál k jejímu letošnímu jubileu, i jménem kolegů a studentů, pevné zdraví, spokojenost, mnoho tvůrčích sil do dalších let a ještě spoustu důvodů k radosti jak v profesním, tak v osobním životě.